

Bohoslužby v Javorníku 13.května 2018

J 17,11-19

Milé sestry, milí bratři, když se někdy dívám zpět na svá školní léta, přijde mi, že mám před očima zcela jiný svět. Tím nemám na mysli dobu, ve které jsem vyrůstal, ale spíš prostředí, se kterým jsem se se setkával. Neumím si dnes představit, že bych se měl do tohoto světa vrátit. Vždyť stál na jiných hodnotách, než ctím dnes, věci chodily také rozdílně oproti tomu, nač jsem v současnosti zvyklý. Ve srovnání s tím, co jsem od té doby poznal a prožil, vím, že by se mi v takovém světě moc nelíbilo, nebylo by v tom dobře. Jistě si něco podobného umíme sami vybavit. Jsme na něco zvyklí a najednou se setkáme s prostředím, které je naprosto jiný, zkrátka jiný svět. Takový jiný svět někdy budí jen nelibost, ale občas také člověka děsí, svírá ho, přijde mu až nepřátelský. Žít v takovém světě je jistě docela těžké, jediná naděje, která člověka posiluje, je možnost úniku.

Když jsem uvěřil, přestal jsem se setkávat s kamarády z dědiny. Nebyl to sice tak úplně plánovaný záměr, ale nějak to vyplynulo ze situace a moc mi to nevadilo. Na mládeži jsem byl obklopen lidmi věřícími, bylo mi s nimi dobře. Nevěřící kamarádi byli sice fajn, ale najednou jsme si neměli co říct. Když jsme se spolužáky byli na nějaké akci, bylo to fajn, ale stejně jsem toužil spíš po tom, aby tam byli děcka od nás z mládeže, než ti ze školy. Tak nějak jsme na vlastní kůži vnímal, že tento svět a svět ve sboru jsou rozdílné. Tím není jeden z nich automaticky označen jako zlý a druhý jako ideální. Prostě jsou jiné, v jednom se člověk cítí dobře, ve druhém nikoliv.

Rozdílnost křesťanského a nekřesťanského světa je jistě docela dobrým tématem na nejedno ohnivé kázání. Často to tak prostě vnímáme, že my jsme ti dobří a zranitelní a musíme se chránit toho zlého a zkaženého světa venku. Jenže kázat právě takto by bylo špatné pochopení Ježíšových slov. Je pravdou, že v nich zaznívá zdůraznění rozdílu mezi světem a jeho učedníky. Přicházejí jakoby z jiného světa. V čem je ale ta jinakost a k čemu vlastně vede?

Vše začíná u Ježíše. Ježíš mluví o svém odchodu k Otci. Přišel do tohoto světa, stal se jeho součástí, stal se jedním z lidí. Takto je o Ježíši zpíváno a vyznáváno na nejednom místě v Bibli. To znamená, že viditelně k tomuto světu patřil, vyrůstal jako chlapec, učil se řemeslu, pracoval. Skoro by se dalo říct, že pro dějiny spásy je většina Ježíšova života dost nezajímavá, protože v ní není poznán jako někdo výjimečný, není rozpoznán jako Boží Syn, ani jako Mesiáš či alespoň prorok. Až posledních několik málo let jeho života se jeví v tomto pohledu jinak. Chodí, káže, ale hlavně uzdravuje, vyhání demony, činí mnoho věcí, které byly doposud známy jen z vyprávění o velikých prorocích jako Mojžíš či Eliáš, případně Elíša. Přes výjimečnost jeho činů ale nikoho nenapadne říct, že Ježíš není z tohoto světa. Prostě k němu patří jako někdo mimořádně obdařený. Až slova, která zachycuje zejména evangelista Jan, dávají tušit, že Ježíš tak docela do tohoto světa nepatří. Ne tedy v tom smyslu, že by pocházel z jiné planety nebo dokonce dimenze, či jak by se to dalo dnes různě popsat. Rozdílnost je v tom, komu patří, pod čí vládou se nachází a kde je tím pádem jeho domov. Ježíš není pod mocí hříchu, tak jako my ostatní. Ať se nám to líbí nebo ne, jsme stále pod mocí toho, který vládne v tomto světě. Hřích nás kdykoliv může ohrozit, nemáme nad ním převahu, i když si to možná občas myslíme. Ježíšův domov je tedy tam, kde byl na počátku i ten náš, u našeho Stvořitele. Ale právě moc hříchu nás z tohoto domova vyvedla. Ježíš tedy je z jiného světa, protože žije v poslušnosti Boha, jeho Otce, není poznamenán hříchem.

To je základ i pro příslušnost k jinému světu pro jeho učedníky. Ježíš mluví o posvěcení pravdou a jeho slovem. Právě toto posvěcení, řekněme možná i přijetí jeho slova, to jsou kroky, které nás vytrhují z moci toho zlého, tedy z moci vládce tohoto světa. Ježíšovo slovo má velikou moc. Vždyť je to slovo, které stvořilo tento svět. Proto také dokáže znovu obnovit lidský život, dokáže dát tomuto životu novou náplň. Když přijímáme jeho slovo, začínáme se dívat jiným směrem, než kterým nám ukazuje vládce tohoto světa. Ten před nás pořád staví jakési divné zrcadlo, ve kterém vidíme sebe jako ty nejlepší, vidíme svět jako úžasné místo, vidíme cokoli, co v nás dokáže vzbudit spojenost se sebou samým, ale také učinit cokoli, co nás nenápadně vzdálí Božímu obrazu. Ježíš nám dává možnost vidět i jinak, ukazuje svět nikoliv tak, jak ho chceme vidět, ale jaký je. Vidíme v pravdě a to je jeden z kroků, který nás začíná přesouvat mimo tento svět. Ježíšovo posvěcení jde ještě dál než jen slovo. Souvisí se svatostí, odděleností. Jakoby se tím říkalo, že posvěcením se stávají Božím vlastnictvím, už nepatří tomu zlému, nepatří panství hříchu, ale patří Bohu, tak jako mu patří Ježíš. Touto cestou jsou Ježíšovi učedníci v jiném světě, protože nejen přijímají Ježíšovo slovo, ale rozhodli se mu patřit, konat jeho vůli, být prostě jeho.

Spojitosť s Ježíšem tedy i nás svým způsobem vytrhuje z tohoto světa. Asi nejlépe se to pozná, že jeho hodnoty nám najednou tak hodnotné nepřijdou, jeho dokonalost a krása na nás najednou už nepůsobí dokonale a krásně. Ježíš mluví o tom, že dokonce tato jinakost má za následek nenávisť světa. Je to poměrně silné slovo, ale přeci jen vyjadřuje to, čím jako Boží děti procházíme. Následování Ježíše nesklízí v tomto světě úspěch. Právě naopak, dává následovníkům pocit, že zde nejsou tak nějak moc vítáni. Dnes to nepocítujeme tak okatě, nikdo nám neusiluje o život kvůli naší příslušnosti. Přesto přes mnohé projevy sympatií je třeba

se smířit s tím, že běžným postojem je spíš odtažitost či lépe nebo hůře skrývané nesympatie.

Situace, ve které se v tomto světě nacházíme, jistě vede k touze, být pryč. Tak jako Ježíš, raději bychom byli u svého Otce, nebo alespoň spolu ve svých prostorech, kde je nám dobře. Ježíš ale v prosbě ke svému Otci říká důležitou věc. Prosí za to, ne abychom byli vzati pryč, ale abychom zde zůstali a obstáli. Prosí za zachování od zlého. Můžeme to vnímat jako zvláštní projev Ježíšovy lásky. Přece přirozenější by bylo chtít, ať jsme s ním, ať jsme mimo různá pokušení a zápasy tohoto světa. Ale v tom je právě ta Boží láska nejen k nám, ale k tomuto světu. Jako Ježíšovi učedníci zde máme zůstat a být tak hlasem našeho Spasitele. Jinou cestou se Ježíšovo evangelium do našeho světa nedostane.

Tak jako byl Ježíš poslán svým Otcem, posílá nás, své učedníky do celého světa. Ještě jednou bych zdůraznil jeho prosbu za zachování od zlého. Víme, že patříme Bohu. Být jeho učedníkem v tomto světě ale není nic jednoduchého. Vždyť máme dosvědčit, že jsme lidmi jako ti kolem nás, nejsme nic extra, nic lepšího, nejsme superhrdiny. Přesto ale je v nás cosi jiného, cosi, co tento svět nezná, ale Bůh touží po tom, aby poznal. Tím vzniká určité napětí mezi naším vnitřním světem a skutečností, ve které se nacházíme. Vlastně to pak může dojít ke dvěma extrémům. Buď se uzavřeme, převládne v nás touha žít si v tom svém světě a mezi ním a tím světem venku postavíme silnou hradbu. A nebo se na vnitřní svět tak nějak vykašleme a zapadneme do proudu světa s tím, že v tom proudu se snažíme nejen nějak plavat, ale občas ukázat někam dál. Ale moc nejde. Obojí extrémy je špatný, protože vlastně dáme prostor tomu zlému, podlehneme. Uzavřenost svého světa dělá z evangelia něco, co patří jen vyvoleným a dává tak najevo, že mnozí prostě nemají nárok. To se jistě musí líbit tomu, který právě nechce, aby svět evangelium slyšel. Zapadnutí do proudu doby, přizpůsobení se světu, může vypadat zprvu lépe, protože se svým evangeliem netajíme. Jenže ono pak vyznívá poněkud prázdně, když za ním nestojí náš život, který právě nepluje s tímto proudem, ale snaží se stát nad ním, tak jako stál nad tímto světem Ježíš, když kázal či uzdravoval. Proto je důležitá Ježíšova prosba, abychom byli zachováni od toho zlého.

Z této Ježíšovy prosby pro nás vyplývá způsob, jakým můžeme existovat uprostřed tohoto světa. Na prvním místě stojí důvěra a z ní plynoucí odvaha. Nemusíme se bát otevřít světu kolem nás. I když jeho hodnoty jsou někde jinde, i když nám v něm třeba není moc dobře, stojí nad námi ochranná Boží ruka. A ta nedovolí, aby se nám něco stalo. Toto vědomí pak funguje i na opačném konci vztahů k tomuto světu. Nemusíme jít s proudem, nemusíme se přizpůsobit jeho trendům. Můžeme stále být sami sebou, tedy žít svou nadějí, svou vírou, žít svým světem čtení Písma a modlitby. I zde nás Boží ruka chrání, abychom nepodlehli strachu, v němž by se naše víra zcela rozmělnila v pár etických poučkách.

Ježíš odchází ke svému Otci a nás posílá, abychom byli jeho hlasem mezi všemi těmi našimi blízkými, ale třeba naprosto cizími. Nelekejme se toho, že náš svět je poněkud jiný. Vždyť právě tato jinakost může být nadějí pro všechny ty, kteří sami poznávají, že jejich život není zcela v pořádku, něco mu chybí, něčím strádá. Naše cesta k této jinakosti vedla setkáním s Ježíšem a přijetím jeho slova. To přece není nic, co by se nedalo druhým ukázat. V tom je Boží milost nad námi i světem, když je poznat, že konáme dobré dílo a sílu k němu čerpáme z Božího slova a modlitby.

Pane Ježíši, jsi nadějí každého lidského života. Toužíme po tvé blízkosti, stejně ale toužíme plnit tvou vůli. Prosíme dej nám, ať může mít náš svět naději právě skrze naši věrnost tvému slovu.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }